

Határozatok Tára

**T-286/09. sz. ügy
(kivonatos közzététel)**

**Intel Corp.
kontra
Európai Bizottság**

„Verseny — Erőfölénnyel való visszaélés — A mikroprocesszorok piaca — Az EK 82. cikk és az EGT-Megállapodás 54. cikkének megsértését megállapító határozat — Hűségengedmény — Álcázatlan korlátozások — Visszaélésszerű magatartásnak való minősítés — A hasonlóan hatékony versenytárs értékelése — A Bizottság joghatósága — A Bizottságot terhelő bizonyítási kötelezettség — Korlátok — Védelemhez való jog — A megfelelő ügyintézés elve — Átfogó stratégia — Bírságok — Egységes és folyamatos jogsértés — A 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás”

Összefoglaló – A Törvényszék ítélete (kibővített hetedik tanács), 2014. június 12.

1. *Bírószági eljárás — Keresetlevél — Alaki követelmények — A keresetlevélhez csatolt iratok — Az irat vagy dokumentum terjedelme — Részben kivonatos benyújtás — Megengedhetőség — A teljes dokumentumnak a Hivatalhoz való benyújtására vonatkozó követelmény — Terjedelem — Be nem tartás — A szabályossá tétel lehetősége*

(A Bírószág alapokmánya, 21. cikk; a Törvényszék eljárási szabályzata, 43. cikk, 5. §)

2. *Alapvető jogok — Az ártatlanság védelme — Versenyfelügyeleti eljárás — Alkalmazhatóság*

(EU 6. cikk, (2) bekezdés; EK 82. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk és 48. cikk, (1) bekezdés)

3. *Verseny — Közigazgatási eljárás — Jogsértést megállapító bizottsági határozat — Bizonyítási mód — Valószínűsítő körülmények csoportjának igénybevétele — Az erőfölénnyel való visszaélés megállapítására irányuló eljárásra való alkalmazhatóság*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet)

4. *Verseny — Közigazgatási eljárás — Jogsértést megállapító bizottsági határozat — Bizonyítási mód — Valószínűsítő körülmények csoportjának igénybevétele — Az egyenként vizsgált valószínűsítő körülmények bizonyító erejének megkövetelt szintje — A jogsértés megtörténtét vitató vállalkozások bizonyítási kötelezettsége*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 17. tanácsi rendelet, 2. cikk)

5. *Erőfölény — Erőfölényben lévő vállalkozás által nyújtott engedmény — Az engedmények három csoportja — Mennyiségi engedmény — Kizárólagossági vagy hűségengedmény — A vásárlói hűség kialakítására alkalmas engedmény — Visszaélésszerű jelleg — Értékelési szempontok*

(EK 82. cikk)

6. *Erőfölény — Visszaélés — Kizárólagossági vagy hűségengedmény — Ezen engedményrendszer természete folytán visszaélésszerű jelleg — Versenykorlátozó képesség és kizorító hatás — Megkerülhetetlen kereskedelmi partneri szerep — Értékelés — Az ügy körülményeinek elemzésére vonatkozó kötelezettség — Hiány — Nem releváns körülmények*

(EK 82. cikk)

7. *Erőfölény — Visszaélés — Kizárólagossági vagy hűségengedmény — Ezen engedményrendszer természete folytán visszaélésszerű jelleg — Versenykorlátozó képesség és kizorító hatás — A hasonlóan hatékony versenytárs értékelése*

(EK 82. cikk)

8. *Erőfölény — Visszaélés — Álcázatlan korlátozások — Kifizetés teljesítése valamely versenytárs terméke forgalmazása korlátozás alá vételének ellenszolgáltatásául — Tárgya folytán visszaélésszerű jelleg — A verseny korlátozására való alkalmasság*

(EK 82. cikk)

9. *Verseny — Uniós szabályok — Területi hatály — A Bizottság hatásköre — A nemzetközi közjogra tekintettel való megengedhetőség — Visszaélésszerű magatartás tanúsítása vagy hatásai az EGT-n belül — Alternatív módok — Az azonnali, lényeges és előre látható hatás szempontja — Értékelés — E magatartás erőfölényben lévő vállalkozás ügyfele általi tanúsításának figyelembevétele — Megengedhetőség*

(EK 82. cikk)

10. *Verseny — Közigazgatási eljárás — Kifogásközlés — Az írásbeli észrevételek benyújtására kitűzött határidő — Meghallgatás iránti elkésett kérelem — Jogvesztés — A meghallgatás elrendelésére vonatkozó kötelezettség — Hiány*

(1/2003 tanácsi rendelet, 27. cikk, (1) és (2) bekezdés és 33. cikk, (1) bekezdés, c) pont; 773/2004 bizottsági rendelet, 10. cikk, (2) bekezdés és 12. cikk)

11. *Verseny — Közigazgatási eljárás — A védelemhez való jog tiszteletben tartása — Iratbetekintés — Tárgy — A védekezés szempontjából hasznos dokumentumok — Kizárólag a Bizottság általi értékelés — Megengedhetetlenség — Az iratok összességébe való betekintés megengedésére vonatkozó kötelezettség — Hatály a belső vagy bizalmas dokumentumok tekintetében*

(1/2003 tanácsi rendelet, 27. cikk, (2) bekezdés; 773/2004 bizottsági rendelet, 15. cikk, (2) bekezdés)

12. *Verseny — Közigazgatási eljárás — A megfelelő ügyintézés elve — Az alaposág és a pártatlanság kötelezettsége — A Bizottság arra irányuló kötelezettsége, hogy bizonyos dokumentumokat a vizsgálattal érintett vállalkozás kérelmére szerezzen — Feltételek*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 41. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet; 773/2004 bizottsági rendelet)

13. *Erőfölény — Visszaélés — Kizárólagossági vagy hűségengedmény — Alakszerű kizárólagossági feltétel hiánya — Bizonyítási mód — Az ügyfél belső előrejelzései — Megengedhetőség — Feltétel*

(EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 2. cikk)

14. *Verseny — Közigazgatási eljárás — A Bizottság hatásköre — Nyilatkozatok felvételére vonatkozó hatáskör — A vizsgálat tárgyával kapcsolatos nyilatkozatok — A hivatalos kikérdezések és a nem hivatalos megbeszélések közötti különbség — Következmények — A találkozók vagy telefonbeszélgetések során megszerzett nyilatkozatok megőrzésére vonatkozó kötelezettség — Feltételek*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 41. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 19. cikk, (1) bekezdés; 773/2004 bizottsági rendelet, 3. cikk, (1) és (3) bekezdés)

15. *Verseny — Közigazgatási eljárás — Jogsértést megállapító bizottsági határozat — Erőfölénnyel való visszaélés — Bizonyítási mód — Olyan harmadik vállalkozás nyilatkozata, amely az erőfölényben lévő vállalkozásnak ügyfele — Bizonyító erő*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 2. cikk)

16. *Verseny — Bírságok — Több jogsértés — Egységes bírság kiszabása — Megengedhetőség — A Bizottságot terhelő, a visszaélés különféle elemei figyelembevételének egyéniesítésére vonatkozó kötelezettség — Hiány*

(1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)

17. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Jogi háttér — Az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) és (3) bekezdése — Az e cikkben a Bizottságra ruházott mérlegelési jogkör — Új bírságkiszabási iránymutatásnak a bizottság általi bevezetése — A büntetések törvényessége és a jogbiztonság elvének megsértése — Hiány*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 49. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)

18. *Verseny — Uniós szabályok — Jogsértések — Szándékos vagy gondatlan elkövetés — Fogalom — Kizárólagossági engedmények nyújtásában és álcázatlan korlátozásokban megnyilvánuló visszaélésszerű magatartást tanúsító, erőfölényben lévő vállalkozás — Bennfoglaltság*

(EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)

19. *Európai uniós jog — Elvek — A hatékony bírói jogvédelemhez való jog — A Bizottság versenyügyben elfogadott határozatainak bírósági felülvizsgálata — Mind jogi, mind ténybeli szempontból elvégzett jogszerűségi vizsgálat és korlátlan felülvizsgálat — Megsértés — Hiány*

(EUMSZ 261. cikk és EUMSZ 263. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk és 52. cikk, (3) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 31. cikk)

20. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Az egyenlő bánásmód elve — A Bizottság határozathozatali gyakorlata — Tájékoztató jelleg*

(1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés)

21. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — A szempontok kötött vagy kimerítő listájának hiánya — A Bizottságnak fenntartott mérlegelési mozgáster — A jogsértés piacra gyakorolt tényleges hatásának figyelembevétele — Terjedelem*

(1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény 22. pont)

1. A Törvényszék eljárási szabályzata 43. cikkének 5. §-ából kitűnik, hogy ha az irat vagy dokumentum terjedelmére való tekintettel abból kizárólag kivonatokat mellékelnek az eljárási irathoz, a Hivatalhoz az egész iratot, illetve dokumentumot vagy annak teljes másolatát be kell nyújtani.

E cikk azonban nem követeli meg azt, hogy minden más olyan dokumentumot is benyújtsanak a Hivatalnak, amelyre egy eljárási irathoz csatolt dokumentum hivatkozik.

Valamint még ha úgy is kellene értelmezni e rendelkezést, hogy az arra kötelezi a feleket, hogy minden olyan dokumentum esetében, amelynek kivonatát egy eljárási irathoz csatolják, nyújtsák be a teljes változatot a Hivatalnak, e kötelezettség megsértése mindenképpen korrigálható.

(vö. 53., 55., 57. pont)

2. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 62., 63. pont)

3. A Bizottságnak a versenyjogi szabályok megsértése miatt indított eljárásban pontos és ellentmondásmentes bizonyítékot kell szolgáltatnia azon szilárd meggyőződésének alátámasztására, hogy az állítólagos jogsértés megtörtént, ugyanakkor nem szükséges, hogy a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyíték a jogsértés összes eleme tekintetében eleget tegyen e feltételeknek. Elegendő, ha az intézmény által felhozott bizonyítékok a maguk összességében értékelve megfelelnek e követelménynek, ahogy azt az EK 81. cikk végrehajtására vonatkozó ítélkezési gyakorlat megállapítja. Ez az elv az EK 82. cikk végrehajtására vonatkozó ügyekben is alkalmazandó.

(vö. 64. pont)

4. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 65–67., 542., 1525., 1528., 1529., 1547. pont)

5. Versenyjogi ügyekben a piacon erőfölényben lévő vállalkozás számára az a tény, hogy arra irányuló kötelezettség vagy ígélet alapján köti magához – akár az ő kérésükre – a vásárlóit, hogy azok szükségleteik egészét vagy jelentős részét tőle szerzik be, az EK 82. cikk szerinti erőfölénnyel való visszaélésnek minősül, akár úgy, hogy a szóban forgó kötelezettség mellett mást nem kötnek ki, akár úgy, hogy azt engedményadással ellentételezik. Ugyanez a helyzet, amennyiben az említett vállalkozás – anélkül, hogy alakszerű kötelezettséggel kötné vevőit – akár az ezen vásárlókkal kötött megállapodások értelmében, akár egyoldalúan hűségengedmény-rendszert alkalmaz, azaz olyan engedményeket ad, amelyeknek feltétele, hogy a vevő a szükségleteit teljes egészében vagy jelentős részben kizárólag az erőfölénnyel rendelkező vállalkozáson keresztül elégítse ki.

Az erőfölényben lévő vállalkozás által nyújtott engedmények visszaélésszerűnek minősítését illetően az engedmények három kategóriáját lehet megkülönböztetni.

Először, a kizárólag az erőfölényben lévő vállalkozástól származó vásárlások nagyságához kötött mennyiségi engedmények rendszere általában nem jár az EK 82. cikk által tiltott, piacról kizorító hatással. Ha az adott mennyiség növekedése a szállító alacsonyabb költségeként jelenik meg, az utóbbinak joga van arra, hogy ügyfeleit ebben a csökkenésben részesítse kedvezőbb ár formájában. A mennyiségi engedmények így feltételezhetően az erőfölényben lévő vállalkozás által elért hatékonyságból és méretgazdaságosságból eredő hasznot tükrözik.

Másodszor, léteznek olyan engedmények, amelyek megadásának feltétele az, hogy az ügyfél szükségleteinek teljes egészét vagy jelentős részét az erőfölényben lévő vállalkozástól szerezze be. Ez a „Hoffmann-La Roche ítélkezési gyakorlat értelmében vett hűségengedmény” avagy „kizárólagossági

engedmény”. E kategóriába nem csupán a 100%-os beszerzési feltételhez kötött engedmények tartoznak, hanem az olyan engedmények is beleértendők, amelyek feltétele, hogy az ügyfél szükségleteinek jelentős részét az erőfölényben lévő vállalkozástól szerezze be. Az erőfölényben lévő vállalkozás által alkalmazott ilyen kizárólagossági engedmények ellentétesek a közösségi piacon folyó torzulásmentes versennyel mint célkitűzéssel, mert azokat – kivételes körülményektől eltekintve – nem alapozza meg az e pénzbeli előnyt igazoló gazdasági ellenszolgáltatás, hanem céljuk a vásárló beszerzési forrásokra vonatkozó választási lehetőségének elvonása vagy korlátozása, valamint más termelők piacra jutásának akadályozása.

Harmadszor, léteznek egyéb engedményrendszerek is, amelyeknél a pénzügyi ösztönzés nyújtása közvetlenül nem kötődik az erőfölényben lévő vállalkozástól való kizárólagos vagy szinte kizárólagos beszerzés feltételéhez, de ahol az engedmény nyújtásának mechanizmusa szintén alkalmas a vásárlói hűség kialakítására. Az engedmények e kategóriájához tartoznak többek között az egyéni eladási célkitűzések elérésén alapuló engedményi rendszerek, amelyek nem kizárólagossági engedmények, mivel nem tartalmazznak semmilyen kizárólagossági kötelezettségvállalást, sem pedig a szükségletek bizonyos arányának az erőfölényben lévő vállalkozástól való fedezését. Annak vizsgálata érdekében, hogy az ilyen engedmény alkalmazása az erőfölénnyel való visszaélésnek minősül-e, a körülményeket – különösen az engedmény adásának feltételeit és módjait – összességükben kell értékelni, és vizsgálni kell, hogy az azt igazoló gazdasági ellenszolgáltatás nélküli előny jelentette engedmények a vevő beszerzési forrásokra vonatkozó választási lehetőségének elvonására vagy korlátozására, a versenytársak piacra jutásának akadályozására vagy az erőfölény torzult verseny általi megerősítésére irányulnak-e.

(vö. 72–78. pont)

6. Versenyjogi ügyekben a kizárólagossági engedmény visszaélésszerűnek minősítése nem függ az ügy körülményeinek a potenciális kizorító hatás alátámasztását célzó elemzésétől.

Az ítélezési gyakorlat szerint kizárólag a vásárlói hűség kialakítására alkalmas engedmények esetében kell értékelni az összes körülményt, a kizárólagossági engedmények esetében nem. E megközelítést igazolja az, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás által nyújtott kizárólagossági engedmények jellegüknél fogva alkalmasak a verseny korlátozására.

Az ügyfelek erőfölényben lévő vállalkozáshoz kötésére való alkalmasság ugyanis a kizárólagossági engedmények velejárója. Az, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás kizárólagos vagy az ügyfél szükségleteinek jelentős részére vonatkozó beszerzés ellenében engedményt biztosít, azt jelenti, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás olyan pénzbeli előnyt nyújt, amely akadályozza az ügyfelek versenytárs gyártóktól származó beszerzéseit. Nem szükséges tehát megvizsgálni az ügy körülményeit annak eldöntése érdekében, hogy az engedmény arra irányul-e, hogy akadályozza az ügyfelek versenytársaktól származó beszerzéseit. A kizorító hatás nem kizárólag akkor valósul meg, ha lehetetlenné tesz az ügyfelek számára a piacra való belépést, hanem már akkor is, ha a belépés nehezebbé válik. Az erőfölényben lévő vállalkozás által az ügyfél arra való ösztönzése érdekében nyújtott pénzbeli előny, hogy kereslete kizárólagossági kikötéssel érintett része vonatkozásában ne végezzen beszerzést az erőfölényben lévő vállalkozás versenytársaitól, jellegénél fogva alkalmas arra, hogy nehezebbé tegye e versenytársak számára a piacra való belépést. Az ilyen ösztönzés fennállása nem függ attól a kérdéstől, hogy az engedmény ténylegesen csökkent vagy megszűnt-e, ha megsértették a kizárólagossági feltételt, amelyhez biztosítást kapcsolnak. E tekintetben ugyanis elegendő az, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás olyan benyomást keltsen az ügyfélben, hogy ez fog történni. A döntő tényezőt azok a körülmények jelentik, amelyekre az ügyfélnek az erőfölényben lévő vállalkozás közlése alapján számíthatnia kellett, amikor megadta megrendelését, nem pedig az utóbbi által az ügyfél arra vonatkozó döntésére adott tényleges reakció, hogy az megváltoztatja beszerzési forrását.

Egyébiránt a jelentős erőfölénnyel együtt jár az, hogy az ilyen erőfölényben lévő vállalkozás által kínált terméknek a kereslet nagy részére vonatkozóan nem létezik megfelelő helyettesítője. Az erőfölényben lévő szállító ennél fogva nagyrészt megkerülhetetlen kereskedelmi partner. A megkerülhetetlen

kereskedelmi partner pozíciójából következik, hogy az ügyfelek szükségleteik egy részét mindenképpen az erőfölényben lévő vállalkozástól szerzik be (nem vitatható rész). Az erőfölényben lévő társaság versenytársa tehát nem képes versenybe szállni egy ügyfél teljes ellátásáért, csak a keresletnek a nem vitatható részt meghaladó hányadáért (vitatható rész). A vitatható rész tehát az ügyfél szükségleteinek azon része, amelyet egy referencia-időszak során az erőfölényben lévő vállalkozás egy versenytársa reálisan át tud venni. Az erőfölényben lévő vállalkozás részéről a kizárólagossági engedmény biztosítása nehezebbé teszi a versenytárs számára, hogy saját termékeit szállítsa az erőfölényben lévő vállalkozás ügyfelei számára. Ha ugyanis az erőfölényben lévő társaság egy ügyfele, a kizárólagossági vagy szinte kizárólagossági feltételt be nem tartva egy versenytárstól vásárol, akkor nemcsak az e versenytárshoz áthelyezett egységek utáni engedmény elvesztését kockáztatja, hanem a kizárólagossági engedmény egészének elvesztését is.

Vonzó ajánlat előterjesztéséhez tehát az erőfölényben lévő vállalkozás versenytársa számára nem elegendő, ha vonzó feltételeket kíván azon egységek tekintetében, amelyeket maga tud az ügyfél részére szállítani, hanem ezen ügyfélnek kompenzációt is kell nyújtania a kizárólagossági engedmény elvesztéséért. A vonzó ajánlat előterjesztése érdekében tehát a versenytársnak az erőfölényben lévő társaság által az ügyfél szükségleteinek egésze vagy szinte teljes egésze – beleértve a nem vitatható részt is – tekintetében nyújtott engedményt kizárólag a vitatható részre kell szétterítenie. Ily módon a kizárólagossági engedmény biztosítása a megkerülhetetlen kereskedelmi partner részéről szerkezetileg nehezebbé teszi a versenytárs számára, hogy vonzó áru ajánlatot tegyen, vagyis hogy belépjen a piacra. A kizárólagossági engedmény biztosítása tehát lehetővé teszi az erőfölényben lévő vállalkozás számára, hogy az ügyfél keresletének nem vitatható részén fennálló gazdasági erejét eszközként használja a vitatható rész biztosítása érdekében, ezáltal megnehezítve a piacra lépést a versenytárs számára.

Ilyen kereskedelmi eszköz létezése esetén nem szükséges sem az engedmények versenyre gyakorolt konkrét hatásait vizsgálni, sem a kifogásolt magatartás és a piacon jelentkező konkrét hatások közötti okozati összefüggést bizonyítani.

Végül az erőfölényben lévő vállalkozás által nyújtott kizárólagossági engedményekkel érintett piaci részesedések csekély volta nem zárja ki ezen engedmények jogellenességét, mivel sem érzékelhetőségi szempont, sem *de minimis* küszöb nem vehető figyelembe az EK 82. cikk alkalmazása során. Ezenkívül a piac lezárt része vevőinek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részesüljenek a piacon fennálló verseny lehető legmagasabb szintjében, a versenytársak részére pedig a piac egészén lehetővé kell tenni az érdemen alapuló versenyhelyzetben való működést, és nem csupán annak egy részén. Az erőfölényben lévő vállalkozás tehát nem igazolhatja a kizárólagossági engedmények nyújtását egyes ügyfelek részére azzal a körülménnyel, hogy a versenytársak továbbra is szabadon szállíthatnak más ügyfelek részére. Ehhez hasonlóan, az erőfölényben lévő vállalkozás nem igazolhatja az engedmény azon feltétel melletti nyújtását, hogy az ügyfél egy piac adott szegmensében szinte kizárólagosan tőle eszközöl beszerzést, azon körülmény révén, hogy ezen ügyfél a többi szegmensben továbbra is szabadon eszközölhet beszerzést a versenytársaktól.

(vö. 80., 84–86., 88., 91–93. 103., 104., 116., 117., 132., 527. pont)

7. A megtámadott határozatban arra vonatkozóan elvégzett gazdasági elemzésnek, hogy mennyiben lennének alkalmasak az árengedmények az erőfölényben lévő vállalkozáshoz hasonlóan hatékony versenytárs piacról való kizárására („*as efficient competitor test*” vagy „AEC-teszt”) az a körülmény a kiindulópontja, amely szerint a hasonlóan hatékony versenytársnak, amely megpróbálja megszerezni a megrendelések azon vitatható részét, amelyet addig a megkerülhetetlen kereskedelmi partner pozíciójában lévő erőfölényben lévő vállalkozás elégített ki, kompenzációt kell nyújtania az ügyfél számára azon kizárólagossági engedmény miatt, amelyet elveszítene, amennyiben a kizárólagossági vagy szinte kizárólagossági feltételben meghatározottnál kisebb mértékben vásárolna. Az AEC-teszt tehát annak meghatározására irányul, hogy az erőfölényben lévő vállalkozáshoz hasonlóan hatékony versenytárs, amelyet az erőfölényben lévő vállalkozással azonos költségek terhelnek, ebben az esetben is képes-e fedezni költségeit.

feltételezve akár, hogy az ügy körülményeinek értékelése szükséges a kizárólagossági engedmények versenykorlátozó hatásainak bizonyításához, akkor sem kell ezeket AEC-teszt révén bizonyítani. E teszt csak azon felvetés vizsgálatát teszi lehetővé, amely szerint a piacra lépés lehetetlenné vált, és nem teszi lehetővé az említett piacra lépés nehezebbé válása lehetőségének kizárását. Vitathatatlan, hogy a negatív eredmény azt jelenti, hogy gazdaságilag lehetetlen a hasonlóan hatékony versenytárs számára, hogy megszerezze egy ügyfél keresletének vitatható részét. Annak érdekében ugyanis, hogy az említett ügyfél részére kompenzációt nyújthasson a kizárólagossági engedmények elvesztéséért, az említett versenytárs kénytelen lenne olyan áron értékesíteni termékeit, amely még költségeinek fedezését sem teszi lehetővé. Ugyanakkor a pozitív eredmény pusztán azt jelenti, hogy a hasonlóan hatékony versenytárs képes fedezni költségeit. E körülmény azonban nem jelenti azt, hogy nem áll fenn kizorító hatás. A kizárólagossági engedmények mechanizmusa továbbra is alkalmas arra, hogy nehezebbé tegye a piacra lépést az erőfölényben lévő vállalkozás versenytársai számára, még akkor is, ha a piacra lépés gazdaságilag nem lehetetlen.

(vö. 141., 146., 150. pont)

8. Versenyjogi ügyekben az „álcázatlan korlátozásnak” nevezett magatartás, amely akkor valósul meg, ha az erőfölényben lévő vállalkozás feltételekhez kötött kifizetéseket teljesít az ügyfelei részére annak érdekében, hogy azok – bármilyen módon – késleltessék, megszüntessék vagy korlátozzák valamely versenytárs termékének forgalmazását, alkalmas e versenytárs piacra lépésének nehezítésére, és sérti a verseny szerkezetét. E magatartások bármelyikének tanúsítása az EK 82. cikk szerinti erőfölénnyel való visszaélésnek minősül.

Először is, a kizorító hatás nem kizárólag akkor valósul meg, ha lehetetlenné teszik a versenytársak számára a piacra való belépést, hanem már akkor is, ha a belépés nehezebbé válik. Továbbá az EK 82. cikk alkalmazása szempontjából a versenyellenes cél és hatás egyes esetekben összekeveredhet. Ha ugyanis bebizonyosodik, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás magatartásával megvalósítandó cél a verseny korlátozása, akkor e magatartásnak lehet is ilyen hatása. Az erőfölényben lévő vállalkozás versenyellenes célt követ, ha célzottan akadályozza valamely versenytárs termékével felszerelt termékek forgalmazását, mivel a versenytársnak való ártás érdeke lehet az egyetlen olyan érdek, amely erre indíthatja.

Végül az erőfölényben lévő vállalkozást különös felelősség terheli azért, hogy az érdemeken alapuló versenytől idegen magatartással ne korlátozza a közös piacon a hatékony és torzulásmentes versenyt. Márpedig az, hogy a kifizetéseket az ügyfelek részére egy meghatározott versenytárs termékei forgalmazása kapcsán megállapított korlátozások ellenértékeként teljesítik, egyértelműen nem tartozik az érdemeken alapuló verseny körébe.

Az álcázatlan korlátozás visszaélésszerűnek minősítése kizárólag a verseny korlátozására való alkalmasságtól függ, ily módon nem igényli sem a piacra gyakorolt konkrét hatás, sem az okozati összefüggés bizonyítását.

(vö. 198., 201–207., 212. pont)

9. Versenyjogi ügyekben a Bizottság joghatóságának a nemzetközi közjog szabályai szerinti igazolásához elegendő akár a visszaélésszerű magatartások minősített (vagyis azonnali, jelentős és előre látható) hatásainak bizonyítása, akár e magatartások EGT-n belüli tanúsításának bizonyítása. Ezek tehát alternatív, nem pedig kumulatív módok.

A Bizottság nem köteles bizonyítani a konkrét hatások fennállását ahhoz, hogy igazolja joghatóságát a nemzetközi közjog szabályaira figyelemmel. A Bizottságot nem lehet passzivitásra kötelezni a belső piaci hatékony verseny szerkezetét fenyegető veszély fennállása esetén, tehát beavatkozhat akkor is, amikor a fenyegetés nem vagy még nem realizálódott.

Annak vizsgálata érdekében, hogy az unióbeli visszaélészerű magatartások hatásai jelentősek-e, nem lehet elszigetelten vizsgálni az egységes és folytatólagos jogsértést alkotó egyes különböző magatartásokat. Ellenkezőleg, elegendő, ha az egységes jogsértés egészében véve alkalmas a jelentős hatások kiváltására. Nem lehet ugyanis megengedni a vállalkozások számára, hogy kivonják magukat a versenyjog szabályainak alkalmazása alól, azáltal, hogy összekapcsolják az olyan, azonos célra irányuló magatartásokat, amelyek elszigetelten vizsgálva nem alkalmasak arra, hogy jelentős hatást váltsanak ki az Unióban, de együttesen alkalmasak ilyen hatás kiváltására.

A piac versenyszerkezetét érintő változásokat is figyelembe kell venni, amikor az EGT-n belüli jelentős hatások fennállását kell meghatározni. Ezzel összefüggésben nemcsak a versenytárs kizorítása gyakorolhat hatást a belső piacon folyó verseny szerkezetére, hanem az erőfölényben lévő vállalkozás világszinten jelentős egyetlen versenytársának meggyengítésére alkalmas magatartás is. Ennélfogva az erőfölényben lévő vállalkozás azon magatartásának potenciális hatásait, amellyel világszinten elzárja versenytársa elől a legfontosabb értékesítési csatornákat, a belső piacon folyó hatékony verseny szerkezetére gyakorolt potenciális hatások miatt jelentősnek kell tekinteni.

Továbbá a szóban forgó magatartások Unión belüli tanúsítása elegendő ahhoz, hogy igazolja a Bizottság joghatóságát a nemzetközi közjog szempontjából. Amennyiben az erőfölénnyel való visszaélés abban áll, hogy pénzügyi ösztönzést nyújtanak annak érdekében, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás egyik ügyfele e vállalkozás valamely versenytársának termékével felszerelt termékek piacra való bevezetését világszerte halassza el, és amennyiben az e vállalkozás által teljesítendő kifizetés e feltételét illetően az a terv, hogy azt az ügyfél az egész világon, így az EGT-ben is, végrehajtja, mesterséges lenne az erőfölényben lévő vállalkozás által tanúsított magatartás figyelembevételére szorítkozni. Ellenkezőleg, figyelembe kell venni azoknak az erőfölényben lévő vállalkozás ügyfele általi végrehajtását is. Ebben az összefüggésben azt, hogy az erőfölényben lévő vállalkozás ügyfele egy terméket bizonyos ideig nem értékesít az EGT-ben, úgy kell tekinteni, mint az álcázatlan korlátozás végrehajtását.

(vö. 236., 243., 244., 251., 252., 268., 270., 273–275., 301., 305–307. pont)

10. Versenyjogi ügyben folytatott közigazgatási eljárásban a Bizottság által az [EK 81.] és [EK 82. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló 773/2004 rendelet 12. cikkének megfelelően az a vállalkozás, amelyhez a Bizottság kifogásközlést intézett, elveszíti a szóbeli meghallgatáshoz való jogát, ha az írásbeli észrevételeinek benyújtására kitűzött határidőig nem kéri a szóbeli meghallgatást.

(vö. 323–326. pont)

11. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 350–357., 623. pont)

12. Versenyjogi ügyekben főszabály szerint a Bizottság feladata annak eldöntése, hogy milyen módon kívánja lefolytatni a vizsgálatot, illetve hogy mely dokumentumokat kívánja beszerezni annak érdekében, hogy kellően teljes képe legyen az ügyről. Következésképpen nem lehet a Bizottságot arra kötelezni, hogy maximális számú dokumentumot szerezzen be annak érdekében, hogy gondoskodjon minden potenciális mentő körülmény megismeréséről.

Dokumentumok beszerzése iránti kérelem esetén a Bizottság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak eldöntését illetően, hogy be kell-e szerezni a szóban forgó dokumentumokat. Az eljárás felei nem rendelkeznek feltétlen joggal ahhoz, hogy a Bizottság beszeressen bizonyos dokumentumokat, mivel a Bizottság joga eldönteni, miként folytatja le az ügy vizsgálatát, nem pedig az érintett vállalkozásoké.

Bizonyos esetekben fennállhat a Bizottság arra irányuló kötelezettsége, hogy a vizsgálattal érintett vállalkozás kérelme alapján beszerezzen bizonyos dokumentumokat. A Bizottság ilyen kötelezettsége ugyanakkor kivételes körülményekre korlátozódik.

Itt egyensúlyba kell hozni egyfelől a Bizottságnak az ügy gondos és pártatlan vizsgálatára irányuló kötelezettségét, másfelől a Bizottság annak eldöntésére vonatkozó jogát, hogy milyen módon kívánja lefolytatni vizsgálatait, illetve milyen módon kívánja felhasználni erőforrásait annak érdekében, hogy hatékony módon biztosítsa a versenyjog tiszteletben tartását.

A Bizottság arra irányuló kötelezettségére, hogy egy vállalkozás kérelmére beszerezzen bizonyos dokumentumokat, a közigazgatási eljárás során előterjesztett ilyen tartalmú kérelmen túl legalább a következő négy kumulatív feltételnek kell vonatkoznia.

Először, az ilyen kötelezettségre az a feltétel vonatkozik, hogy az érintett vállalkozás számára ténylegesen lehetetlen legyen a szóban forgó dokumentumok beszerzése, vagy a Bizottsággal való közlése. Az érintett vállalkozás feladata tehát annak bizonyítása, hogy minden lépést megtett annak érdekében, hogy a kérdéses dokumentumokat beszerezze és/vagy megszerezze az engedélyt azoknak a Bizottság vizsgálata során történő felhasználására.

Másodszor, az érintett vállalkozásnak a tőle telhető legpontosabban meg kell jelölnie azokat a dokumentumokat, amelyek beszerzését a Bizottságtól kéri, aminek előfeltétele az e vállalkozás részéről tanúsított együttműködés.

Harmadszor, a Bizottság arra irányuló kötelezettségének, hogy egy vizsgálattal érintett vállalkozás kérelmére bizonyos dokumentumokat beszerezzen, feltétele az, hogy a szóban forgó dokumentumok valószínűleg nagy jelentőségűek legyenek az érintett vállalkozás védelme szempontjából. A Bizottság mérlegelési mozgástérrel rendelkezik annak eldöntésére, hogy az állítólagos mentő körülmények jelentősége igazolja-e azok Bizottság részéről történő beszerzését, és elutasíthatja a kérelmet például azon az alapon, hogy a potenciális mentő körülmények olyan kérdésekre vonatkoznak, amelyek nem állnak a jogsértés bizonyításához szükséges megállapítások középpontjában.

Negyedszer, a Bizottság többek között abban az esetben is elutasíthat egy kérelmet, ha a szóban forgó dokumentumok mennyisége aránytalan ahhoz a jelentőséghez képest, amellyel a dokumentumok a vizsgálattal összefüggésben bírhatnak. Ezzel összefüggésben a Bizottság adott esetben figyelembe veheti azt, hogy a szóban forgó dokumentumok beszerzése és elemzése jelentősen késleltetheti az ügy vizsgálatát. A Bizottságnak jogában áll mérlegelni egyfelől a kért dokumentumok mennyiségét, és azt a késedelmet, amelyet e dokumentumok beszerzése és tanulmányozása az ügy vizsgálatát illetően okozhat, másfelől a vállalkozás védekezése szempontjából képviselt relevancia potenciális szintjét.

(vö. 360–362., 371., 373–378., 380., 382. pont)

13. Versenyjogi ügyekben, kizárólagossági engedményi rendszer megléte esetén, de alakszerű kizárólagossági feltétel hiányában a Bizottság nem sérti meg a jogbiztonság elvét, ha az erőfölényben lévő vállalkozás magatartásának bizonyításához figyelembe veszi e vállalkozás valamely ügyfelének belső előrejelzéseit, amennyiben ezen előrejelzések nem ésszerűtlenek.

(vö. 521–523., 525. pont)

14. Versenyjogi ügyben folytatott közigazgatási eljárásban az 1/2003 rendelet 19. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy a Bizottság adatokat kérhet minden olyan természetes vagy jogi személytől, aki hozzájárul ahhoz, hogy a vizsgálat tárgyára vonatkozó információk beszerzése céljából kikérdezzék. A Bizottság által az [EK 81.] és [EK 82. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló 773/2004 rendelet 3. cikke e kikérdezések tekintetében bizonyos alaki szabályokat ír elő.

E rendelkezések hatálya mindazonáltal nem terjed ki a Bizottság által folytatott vizsgálat tárgyával kapcsolatos minden találkozóra. Meg kell ugyanis különböztetni a Bizottság által az említett rendelkezések alapján végzett hivatalos kikérdezéseket a nem hivatalos megbeszélésektől.

A Bizottság diszkrecionális jogkörrel rendelkezik annak eldöntésére, hogy egy találkozót a 773/2004 rendelet 3. cikkében szereplő alaki követelmények alá von-e. Ily módon az említett rendelkezések nem vonatkoznak minden, a vizsgálat tárgyával kapcsolatos találkozóra, hanem csak azokra az esetekre, amelyekben a Bizottság olyan terhelő és mentő információkat gyűjt, amelyekre az adott vizsgálatot lezáró határozatában bizonyítékként hivatkozhat.

Ha a Bizottság a határozatában terhelő bizonyítékként kíván felhasználni egy nem hivatalos megbeszélés során kapott információt, azt hozzáférhetővé kell tennie a kifogásközlés címzettjeként szereplő vállalkozás számára; adott esetben e célból az aktába helyezendő írásbeli dokumentumot kell készítenie.

Ugyanakkor a Bizottság úgy is felhasználhatja a nem hivatalos megbeszélés során kapott információkat, többek között szilárdabb bizonyítékok megszerzése érdekében, hogy az ilyen információkat nem teszi hozzáférhetővé az érintett vállalkozások számára.

A gondos ügyintézés elve az ügy sajátos körülményeitől függően arra irányuló kötelezettséget róhat a Bizottságra, hogy rögzítse az általa találkozók vagy telefonbeszélgetések során megszerzett nyilatkozatokat. E tekintetben a Bizottság arra irányuló kötelezettségének fennállása, hogy rögzítse az általa találkozók vagy telefonbeszélgetések során megszerzett információkat, illetve e kötelezettség jellege és terjedelme az információk tartalmától függ. A Bizottság a vizsgálat tárgyához kapcsolódó lényeges kérdésekről köteles megfelelő dokumentációt vezetni abban az aktában, amelyhez az érintett vállalkozások hozzáférhetnek. E megállapítás érvényes minden, bizonyos jelentőséggel bíró, és a vizsgálat tárgyával objektív kapcsolatban álló körülményre, függetlenül azok terhelő vagy mentő jellegétől.

(vö. 613–617., 619., 620. pont)

15. Versenyjogi ügyekben nem mondható ki olyan általános szabály, amely szerint egy harmadik vállalkozás nyilatkozata, amelyben az szerepel, hogy egy erőfölényben lévő vállalkozás bizonyos magatartást követett, soha nem lehet önmagában elegendő arra, hogy bizonyítsa az EK 82. cikk megsértését jelentő tényeket. Az általános szabály felállítása kivételt jelent a bizonyítékok szabad értékelésének elve alól. Olyan vállalkozás esetében, amely kijelenti, hogy részt vett az EK 81. cikkel ellentétes kartellben, az ilyen szabály indokolt, mivel a vizsgálattal érintett, vagy a bírság alóli mentesülés vagy annak mérséklése érdekében a Bizottsághoz forduló vállalkozás hajlamos lehet arra, hogy csökkentse saját felelősségét a jogsértésben, és előtérbe helyezze más vállalkozások felelősségét.

A helyzet eltérő az olyan harmadik vállalkozás nyilatkozata esetében, amely lényegében tanú. Amennyiben nem tűnik úgy, hogy a harmadik vállalkozásnak bármilyen érdeke is fűződne ahhoz, hogy tévesen vádolja az erőfölényben lévő vállalkozást, a harmadik vállalkozás nyilatkozata főszabály szerint önmagában elegendő lehet a jogsértés fennállásának bizonyításához.

(vö. 722–725. pont)

16. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 1564–1591. pont)

17. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 1598. pont)

18. A versenyjogi szabályok megsértése szándékos vagy gondatlan elkövetésének, és ezért az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdése alapján bírsággal való sújthatóságának kérdéséről szólva: e feltétel teljesül, amennyiben a szóban forgó vállalkozás felismerhette magatartásának versenyellenességét, függetlenül attól, hogy a Szerződés versenyjogi szabályait tudatosan sértette meg vagy sem.

Valamely vállalkozás akkor van tudatában magatartása versenyellenességének, ha ismeri azon ténybeli elemeket, amelyek mind az erőfölény adott piacon való fennállásának megállapítását, mind az ilyen helyzettel való visszaélés Bizottság általi megítélését igazolják.

Minthogy az uniós bíróságok több alkalommal szankcionálták azt, hogy erőfölényben lévő vállalkozás kizárólagossági feltételtől függővé tett pénzügyi ösztönzést nyújtott, és minthogy az „álcázatlan korlátozás” néven ismert magatartások visszaélésszerűnek minősítése sem újdonság, az ilyen magatartásokat tanúsító erőfölényben lévő vállalkozás számára nem lehetett ismeretlen magatartásának versenyellenessége.

Mivel bizonyítást nyert, hogy erőfölényben lévő vállalkozás összességében versenyellenes stratégiát folytatott, valamint hogy bizonyos vállalkozásokkal fennálló kapcsolatait illetően magatartása versenyellenességének leplezésére törekedett, meg lehet állapítani, hogy a jogsértést legalábbis gondatlanságból követte el.

(vö. 1601–1603. pont)

19. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 1609–1612., 1643. pont)

20. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 1614., 1615., 1619. pont)

21. Az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján a bírság mértékének meghatározásakor tekintetbe kell venni mind a jogsértés súlyát, mind annak időtartamát. A jogsértés által a piacra gyakorolt tényleges hatás főszabály szerint nem kötelezően figyelembe veendő tényező, hanem csupán egyike azon tényezőknek, amelyek a jogsértés súlyosságának értékelése és a bírság meghatározása szempontjából relevánsak. Továbbá azok a szempontok, amelyek valamely magatartás céljával kapcsolatosak, a bírság összegének megállapítása során nagyobb jelentőségűek lehetnek, mint azok, amelyek a magatartás hatásait érintik.

A Bizottság főszabály szerint nem köteles enyhítő körülményként figyelembe venni a jogsértés által a piacra gyakorolt tényleges hatás hiányát, amikor az 1/2003 rendelet 23. cikkének (3) bekezdése alapján kiszabott bírságok összegének számításáról szóló iránymutatás 22. pontjának alkalmazásával megállapítja az eladások értékének a súlyosságtól függően meghatározott arányát, ha ezen arányt más, a súlyosság meghatározásának befolyásolására alkalmas tényezők indokolják.

Ha azonban a Bizottság ezen arány növelése érdekében helyénvalónak ítéli a jogsértés által a piacra gyakorolt tényleges hatás figyelembe vételét, akkor olyan konkrét, hiteles és kielégítő bizonyítékokat kell szolgáltatnia, amelyek lehetővé teszik annak mérlegelését, hogy a jogsértés ténylegesen hogyan befolyásolhatta az e piacon fennálló versenyt.

(vö. 1622., 1624., 1625. pont)